El Museu Dalí adquireix i exposa un dels dos únics retrats que el pintor va fer de la seva mare

L'obra, un pastel sobre cartró realitzat als setze anys, ha estat adquirida recentment per la Fundació Dalí i es podrà veure durant sis mesos al museu figuerenc

El Teatre-Museu Dalí de Figueres exposa des d'aquest dimecres 18 de novembre i durant sis mesos un retrat de la mare de Salvador Dalí, un delicat pastel sobre cartró que l'artista va fer als setze anys i que la Fundació Dalí ha adquirit recentment a una col·lecció privada. L'obra es podrà veure a la Sala de les Peixateries, juntament amb els retrats del pare i la germana. Atesa la fragilitat de les obres sobre paper (concretament, cartró), la seva exhibició serà temporal. Això no treu la importància de la peça, ja que la figura de la mare de Salvador Dalí, Felipa Domènech Ferrés, ocupa un lloc discret però fonamental en la trajectòria primerenca de l'artista. En aquest sentit, la seva presència pictòrica es concentra en els anys de formació, però el seu impacte emocional i simbòlic travessa tota la seva obra posterior. Dalí li dedica dos retrats —amb l'excepció dels dibuixos en què apareix la família al complet—, que constitueixen un testimoni excepcional del seu procés d'aprenentatge i de la construcció del seu univers afectiu.

La Fundació Dalí ha mostrat la seva satisfacció per haver pogut incorporar aquesta obra als seus fons. Es tracta d'un dels dos únics retrats que existeixen de Felipa Domènech realitzats pel seu fill. L'altre és un oli de cap al 1918 que es troba en mans privades. L'obra s'inscriu en un llenguatge acadèmic, amb una clara voluntat de fidelitat al model. El tractament del rostre, construït amb una llum suau i una gamma cromàtica continguda, revela l'interès del jove Dalí per la captació del caràcter psicològic. En aquest sentit, la figura de la mare apareix amb una actitud reservada i introspectiva. Ens atreviríem a dir, fins i tot, que presenta una expressió trista o gairebé premonitòria, circumstància que s'ha posat en relació amb la seva mort prematura, el 1921.

Dalí sentia un amor profund per la seva mare, i així ho va manifestar a la seva autobiografia. Tal com ell mateix recordaria a La vida secreta de Salvador Dalí (1942): "Sobrevingué la mort de la meva mare, i aquest fou el cop més gros que havia rebut en ma vida. L'adorava; la seva imatge se m'aparegué com a única. Sabia que els valors morals de la seva ànima santa estaven molt per damunt de tot l'humà i no em podia resignar a la pèrdua d'un ésser amb qui comptava per a fer invisibles les taques de la meva ànima —era tan bona que pensava que la seva bondat "serviria per a mi també". M'adorava amb un amor tan íntegre i tan orgullós, que no es podia equivocar —també la meva perversitat devia ésser una cosa meravellosa!—. La mort de la meva mare em sorprengué com un afront del destí —una cosa així no em podia passar a mi—, ni a ella ni a mi! Vaig sentir que, en el centre del meu pit, estenia les seves branques gegantines el mil·lenari cedre del Líban de la venjança. Amb les dents serrades de tant plorar, em vaig jurar que arrabassaria la meva mare a la mort amb les espases de llum que algun dia brillarien brutalment al voltant del meu nom gloriós".

Aquesta mostra, instal·lada el mes de març a la Sala de les Lògies del Teatre-Museu Dalí, s'ha actualitzat amb noves incorporacions que permeten aprofundir en l'interès de l'artista pels mecanismes de la percepció i la construcció de les imatges ambigües. La novetat és la incorporació de sis dibuixos relacionats amb Enigma sense fi (1938), una de les obres més representatives d'imatges múltiples de Dalí. Aquests estudis permeten seguir el procés de gestació de la pintura i entendre com l'artista construeix composicions capaces de generar diverses lectures simultànies. Paral·lelament, el dibuix Estudi per a La imatge desapareix ha estat retirat temporalment per motius de conservació preventiva, d'acord amb els criteris de preservació de les obres sobre paper.

Notícies relacionades i més

L'itinerari també incorpora un nou recurs audiovisual que presenta Dalí en una de les seves accions públiques vinculades als fenòmens perceptius i les il·lusions òptiques. Amb aquestes novetats, l'exposició continua proposant un recorregut per les diferents estratègies visuals desenvolupades per Dalí per qüestionar la mirada de l'espectador i explorar la relació entre percepció, realitat i representació, amb l'objectiu de mantenir viva i dinàmica l'exposició i aportar nous elements en el camp de les il·lusions òptiques que tant interessaven a Dalí.

Subscriu-te per seguir llegint

Font de l'article: https://www.emporda.info/cultura/2026/11/18/museu-dali-adquireix-exposa-un-dels-dos-unics-retrats-pintor-va-fer-seva-mare-136573397.html